

Afsender:
LOB – Landsforeningen til Oplysning om Brænderøgsforurening
braenderoeg@braenderoeg.dk

Dato: Den 8.3.19

mfvm@mfvm.dk med Cc. til heira@mfvm.dk Emne: journalnummer 2019-1203

Høring over udkast til nationalt program for reduktion af luftforurening og miljøvurdering

1. LOBs henstillinger

LOB anser det for påkrævet med en hurtig udfasning af brugen af brændeovne.

Begrundelser:

I følge det udsendte "Nationalt program for reduktion af luftforurening" betragter Miljø- og Fødevarerministeriet partikler som den mest sundhedsskadelige del af luftforureningen, og de fine partikler (PM_{2,5}) vurderes som den gruppe partikler med de største negative effekter.

Det slås også fast, at ca. 2/3 af de fine partikler (målt ved masse) fra danske kilder kommer fra brændeovne o.l.(s. 11 i høringsudkastet).

Det er derfor klart for os, at problemerne med luftforurening fra fine partikler vil blive mindsket kraftigt, hvis man udfaser brugen af små træfyrringsanlæg i løbet af en kortere årrække.

LOB ønsker større politisk opmærksomhed på særligt skadelige stoffer i brænderøg.

Begrundelser:

Koncentrationen af disse stoffer er ved indikative målinger påvist at være stærkt forhøjede i udtalte brændeovnskvarterer. Kendte eksempler fra DMU og DCEs forskning er dioxin (Gundsømagle), PAH (Jyllinge) og Benzen (Hvidovre).

LOB ønsker mere virkelighedstro målinger af omfanget af eksponering fra brænderøg i boligområder.

Begrundelser:

Befolkningens eksponering jvf. Ballerupmålinger (se bilag) kan ikke beskrives vjh. af en gennemsnitsværdi over f.eks. et år og ud fra ganske få baggrundsstationer rundt om i landet på en gyldig måde, sådan som det ellers antydes s. 33 i høringsudkastet i afsnittet om eksponering.

LOB ønsker, at kommunernes tilsynspligt og kontrolmyndighed bliver styrket i forhold til bekæmpelse af røggener.

Begrundelser:

Brænderøgens omfang, sammensætning og bevægelser væk fra afkastet er simpelthen kaotiske. Derfor er brænderøg i boligområder altid **en væsentlig forurening**. Dette bør de kommunale myndigheder tage hensyn til ved klagesager. – DCE kan efterhånden levere de fornødne oplysninger om brændeovnes lokaliteter.

2. Miljøministeriets initiativer 2001-2018

Partikler

Desværre har myndighederne siden 2006, hvor brændeovne blev fredet af hensyn til landets klimapolitik, ikke igangsat initiativer, som har mindsket brugen af træfyring. Tværtimod. I følge DCE er brændselsforbruget i boligsektoren tredoblet siden år 2000 (Nielsen, O.-K. mfl., 2018, s. 68).

Oversigten i udkastet over initiativer i forhold til partikler (s.14) viser, at man har koncentreret sig om beskedne skrotningsordninger (uden krav om brændselsfri opvarmning) og partikelkrav til ovnene i følge brændeovnsbekendtgørelserne. Disse testes i laboratoriet. Målinger viser imidlertid, at partikeludslip er betydeligt større i virkeligheden end ved testfyringerne.

Flygtige organiske forbindelser

NEC-udkastet erkender problemer med flygtige organiske forbindelser. Side 23 i udkastet står der bla.: "Emissionen fra små forbrændingsanlæg har været stigende". Men der er ingen refleksioner af, hvad det betyder helbredsmæssigt i boligkvarterer med en øget koncentration af f.eks. benzen. Benzen er kendt både for sine akutte skadesvirkninger og de langsigtede virkninger som astma og kræft (Czeskleba-Dupont, s. 156).

3. Initiativer til at reducere luftforureningen i følge udkastet

Udkastet nævner regeringens klima- og luftudspil fra okt. 2018. Der er bla. tale om initiativer inden for brændefyring (s. 41). Overordnet set drejer det sig om initiativer der vil modernisere ovnparken. Det er brændelseffektivitet, der er i centrum. Gamle ovne erstattes med nye. Af den grund forventer man et fald af partikeludslippene.

NB. I Tabel 9 om "besluttede og overvejede tiltag til at reducere emissioner fra brændefyring" bliver det nævnt hvilke stoffer, der bliver påvirket af initiativerne. Pudsigt nok nævnes dioxin her. Men lige præcis dioxin er et af de elementer, som modernisering af brændeovne ikke vil mindske udslippene af, tværtimod (Andersen og Hvidberg 2017, Schleicher 2018). Det samme gælder for NOXer (Jensen, S.S. mfl. (2015) og ultrafine partikler (Klippel og Nussbaumer 2007).

4. Initiativer i følge LOB

I Launceston, Tasmanien satte myndighederne ind med en række koordinerede indgreb, der omfattede økonomisk støtte til boligejere, der ville erstatte brændeovne med elektricitet. I løbet af fem år reducerede dette antallet af brændeovnene betragteligt (Czeskleba-Dupont, s.180-81).

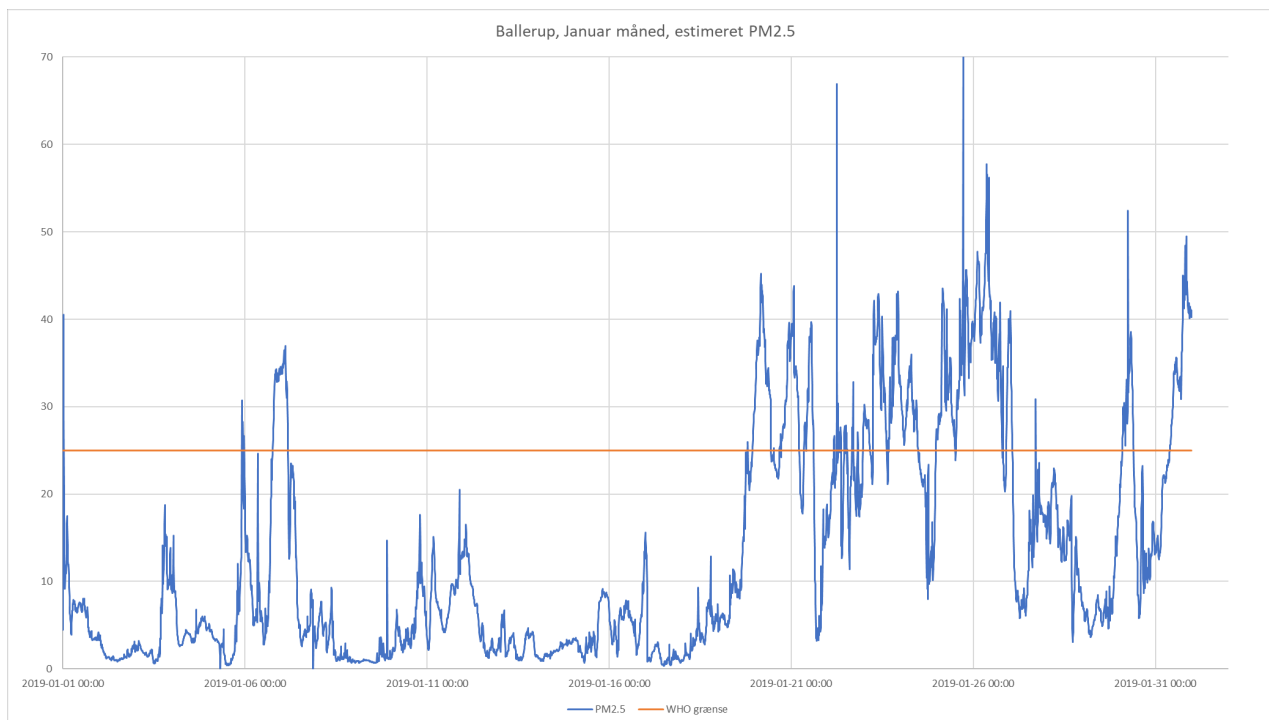
Det er afgørende for initiativernes succes m.h.t. at formindske helbredseffekter fra små træfyringsanlæg, om målet for politikken er en udfasning af antallet af anlæg eller blot en modernisering. Derfor foreslår LOB økonomiske incitamenter som billige lån til omlægning af opvarmningssystemer. Lokalt kan kommunerne benytte planlovgivningen til at fremme skortensfrit byggeri, ligesom en forskrift på området kan hjælpe grundejerforeninger til at håndhæve kravet om ren luft i boligområdet (jvf. Lejres forskrift § 14)

Vi minder her til sidst om EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV (EU) 2016/2284 af 14. december 2016, s. 3 pkt.: "Ved udarbejdelsen af de nationale programmer for bekæmpelse af luftforurening bør medlemsstaterne tage hensyn til bedste praksis i håndteringen af bl.a. de mest skadelige forurenende stoffer inden for dette direktivs anvendelsesområde i forhold til følsomme

befolkningsgrupper." Et eksempel, som LOB er optaget af, er emissions-grænseværdien for dioxin, der gælder for affaldsforbrændingsanlæg og har ført til effektive filterløsninger. Dette burde også gøres gældende for små træfyrringsanlæg.

Rolf og Solveig Czeskleba-Dupont
på vegne af LOB-Landsforeningen til Oplysning om Brænderøgsforurening
Hyldebjerg 25, telf. 4640 4330

Bilag. Indikative PM2,5 målinger i Ballerup januar 2019 (kontinuerte målinger)

Diagrammet ovenfor viser resultatet af partikelmålinger ved en bolig i Ballerup i løbet af januar måned 2019. Det er partikeltallet i luften mellem 0,5-2,5µm, som er talt af Dyllos DC170 tælleren.

De registrerede partikeltal omregnes fra partikler per kubikfod til partikler per cm^3 vha. en simpel enhedskonvertering. Vi har her valgt at koncentrere os om partikler i størrelsesklassen 0,5 µm - 2,5 µm. Dels fordi de fleste røgpartikler er mindre end 2,5 µm og dels fordi vi så får mulighed for en sammenligning med WHO's anbefalede grænseværdier for PM2.5. WHO's 2005 tærskelværdi for 24-timers gennemsnitligt PM2.5 er på 25 µg/m³. (Jan Holst Jensen 2014). Som det fremgår blev denne tærskelsværdi overtrådt mange gange i løbet af januar 2019. Dette skyldes nærheden til røgekilden.

Kilder:

Andersen, Jes Sig og René Lyngsø Hvidberg (2017): Laboratoriemålinger af emissioner fra brændeovne ved forskellige fyringsteknikker. Teknologisk Institut for Miljøstyrelsen, Miljøprojekt 1969

Czeskleba-Dupont, Solveig (2018): Brænderøg og Helbred – Fra kilde til krop (CNAS)

Ellermann, T., mfl. (2011): Supplerende målinger til luftovervågning under NOVANA - benzen og PAH (Videnskabelig rapport fra Nationalt Center for Miljø og energi nr. 3 <http://www2.dmu.dk/Pub/TR3.pdf>)

Ellermann, T., Nøjgaard, J.K., Nordstrøm, C., Brandt, J., Christensen, J., Ketzel, M., Massling, A. & Jensen, S.S. 2015. The Danish Air Quality Monitoring Programme. Annual Summary for 2014. Aarhus University, DCE – Danish Centre for Environment and Energy, 64 pp. Scientific Report from DCE – Danish Centre for Environment and Energy No. 162. <http://dce2.au.dk/pub/SR162.pdf>

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV (EU) 2016/2284 af 14. december 2016

Holst Jensen, Jan (2014): Notat om indikative partikelmålinger

Jensen, S.S. mfl. (2015): Brændeovnes bidrag til luftforurening i København (Notat fra DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi Dato: 17-08-2015) http://dce.au.dk/fileadmin/dce.au.dk/Udgivelser/Notater_2015/Braenderoegs_bidrag_til_luftforurening_i_Kbh_revised_ssj_v2.pdf

Klippel, N. og Nussbaumer, T. (2007): Wirkung von Verbrennungspartikeln. Vergleich der Gesundheitsrelevanz von Holzfeuerungen und Dieselmotoren (Verenum) <http://www.verenum.ch/Publikationen/SBPartikelw.pdf>

Lejre Kommune (2018): Forskrift for brug af brændeovne, pillefyr og andre ovne til fast brændsel i Lejre Kommune

Nielsen, O-K., Plejdrup, M.S., Winther, M., Mikkelsen, M.H., Nielsen, M., Gyldenkærne, S., Fauser, P., Albrektsen, R., Hjelgaard, K.H., Bruun, H.G. & Thomsen, M. 2018. Annual Danish Informative Inventory Report to UNECE. Emission inventories from the base year of the protocols to year 2016. Aarhus University, DCE – Danish Centre for Environment and Energy, 495 pp. Scientific Report from DCE – Danish Centre for Environment and Energy No. 267 <http://dce2.au.dk/pub/SR267.pdf>

Schleicher, Ole, red. 2018: In-situ målinger af emissioner fra brændeovne i private boliger, ForceTechnology for Miljøstyrelsen, Miljøprojekt nr. 2045

Vikelsøe, J., Hovmand, M.F., Andersen, H.V., Bossi, R., Johansen, E. & Chrillesen, M.-A., 2005. Dioxin in the Atmosphere of Denmark. A Field Study at Selected Locations. National Environmental Research Institute, Denmark. 83p – NERI Technical Report no. 565. http://www2.dmu.dk/1_viden/2_Publikationer/3_fagrapporter/rapporter/FR565.PDF